

Rev.
utgave
1996

II

STUDIEPLAN

**Grunnfag i Kristendomskunnskap med
religions- og livssynsorientering**

(20 vekttall)

Utgave
2000

II*

STUDIEPLAN

**Grunnfag i Kristendomskunnskap med
religions- og livssynsorientering**

(20 vekttall)

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

2000 II

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3	
1. Overordnede mål		s. 4
2. Mål og innhold		s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5	
2.2 Det nye testamente		s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7	
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8	
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10	
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12	
2.7 Tverrfaglige emner	s.13	
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14	
4. Vurdering og eksamen	s.14	

Vedlegg:

I. Litteratur til grunnfagsstudiet	s.16
1. Litteratur til G1	s.16
2. Litteratur til G2	s.20
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.24
II Utvalgte forskrifter	s.25
1. Studentenes plikter og rettigheter	s.25
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.25
3. Forskrift for klagebehandling.....	s.27

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydas vei 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: semesteremne i KRL, mellomfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur. Disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr veiledning om individuelt tilpassede delttidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man ha generell studiekompetanse og være student ved Menighetsfakultetet. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoloring i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegesi (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide med Bibelen som helhet, og noe med Israels historie. Bibelteologiske emner tas opp i tilknytning til tekster, mens hebraisk språk faller utenfor grunnfagpensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- oversikt over GTs bøker og verk og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- oversikt over Israels historie og kjennskap til utvalgte deler av Israels historie og metodeproblematikk knyttet til disiplinen
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til GTs kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over Bibelen som helhet
- oversikt over GTs historieverk, historiske noveller, poesi og visdomslitteratur
- kjennskap til følgende skrifter: 1. Mos til 2 Kong (med Rut); Salmene; Ordspråkene; Jona
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Mosebok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 1. Mosebok:
1 Mos 1,1 – 2,3; 2,4 – 3,24; 12,1-9; 22,1-19
- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt

Ved G2 utgjør GT 1.75 vektall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over GTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE, under G2).
- oversikt over GTs profeti og apokalyptikk
- kjennskap til Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki og til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Salmenes bok og Jesajaboken
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 2. Mosebok, Jesaja og Salmene:
*2 Mos 2,23 – 3,22; 20,1-17; Sal 8; 23; 46; 51; 110
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 – 53,12*
- kjennskap til metodiske problemer i forbindelse med Israels historie og til utvalgte deler av denne historien

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap og kunnskap om Bibelen som helhet.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie
- oversikt over NTs skriftgrupper og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs kanonhistorie
- oversikt over Bibelen som helhet
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliens fremstilling
- god kunnskap om evangeliene, deres tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra Matteusevangeliet (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Matteusevangeliet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Matteusevangeliet:
Matt 3,13-17; 5,1 - 6,15; 8,23 - 9,8; 9,35 - 10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13 - 20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29

Ved G2 utgjør NT 2 vektall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over NTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som en helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE under G2)
- kjennskap til urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg
- kjennskap til sjangersspørsmålet knyttet til Apostlenes gjerninger, Åpenbaringen og brevlitteraturen
- kjennskap til følgende skrifter i NT: Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Hebreerbrevet, 1. Peter og Johannes' åpenbaring og til utvalgte avsnitt fra disse skriftene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet:
Luk 10,25-42; 11,5-8; 12,13-21; 14,16-24; 15,1-32; 16,1-13.19-31; 18,1-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57 Rom 1,1-17; 3,21 - 4,12; 5,1-11; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

Ved grunnfag omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa og kirkens videre ekspansjon. Studiet omfatter også norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og tros- og fromhetsliv, og hvordan dette uttrykker seg i kirkelig kunst og arkitektur. Teologihistorie faller i hovedsak utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over kristendommens historie i Europa
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- kjennskap til de største kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie
- oversikt over de viktigste uttrykk for det kristne fromhetsliv, i litteratur, musikk, kunst og arkitektur
- kjennskap til kirkens utvikling fra oldkirke til nytiden
- kjennskap til kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- oversikt over elementær historisk metode

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over fromhetslivet i Norge, slik det kommer til uttrykk i litteratur, salmer, kunst og arkitektur
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge
- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vektall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn.

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vektall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om kristologi
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og toregimentslære og god kunnskap om politisk etikk.

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme og kinesisk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livs- synsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vekttall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vekttall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon *eller*
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deleksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deleksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deleksamnene prøves i inntil tre disipliner innenfor hver av de to enhetene (G1 og G2). Det avgjøres for hver deleksamen hvor mye de enkelte oppgavene teller i forhold til hverandre. En av oppgavene skal telle minst 50 prosent.

Studenter som går opp i begge deleksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deleksamenen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deleksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget. Studenter med 10 vekttall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deleksamen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad. For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

L = Bok/hefte som fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste

* = Del av Kopisamling som fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.19-24, 51-64, 67-137, 385-423

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. , s.11-121.

L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider:1-2, 4-7, 11-12, 17-19, 25-27, 31-32, 35-36, 38.

* Storøy, S.: «Litteraturen og Israels historie» i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1986, s.31-47

Kjennskap til følgende tekster fra 1 Mos - 2 Kong, Rut, Jona, Sal og Ordsp:

1 Mos - 2 Kong: 1 Mos 6-9; 17; 27; 2 Mos 1-2; 12-15; 32; 3 Mos 16; 4 Mos 14,1-35; 5 Mos 1,1-18; 6,4-9; 26,1-19; Josva 24; 1 Sam 8,1 - 10,8; 2 Sam 7,1-17; 2 Kong18,1-37; 19,35-37; 22,1-13; 24,8 -25,21;

Rut (hele boka); *Jona* (hele boka);

Salmene: 1; 2; 22; 73; 88; 104; 136; 139; 142

Ordspråkene: 1; 8; 11; 31.

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.32-45, 51-64, 176-200, 211-222, 385-423

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989/1990, *Bind I* s. 102-108, 124-179, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306. *Bind II* s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245. (Også utgitt som pocketutgave i ett bind: Kvalbein, H.: fortolkning til Matteusevangeliet, Oslo: Luther Forlag 1998, samme sidetall)

Skarsaune, O.: Kristendommens jødiske rødder I, København: Credo Forlag 1998, s.11-22, 51-56, 63-110 (Klammetekster er ikke eksamenspensum)

* Baasland, E.: Ordet fanger: Bibelen og vår tid, Oslo: Universitetsforlaget 1991, s.66-107

L. Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s. 1-2, 4-7, 11-12, 25-27, 29-32, 34-36, 38

Kjennskap til følgende tekster: Matt 1-4; 26-28

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Haraldsø, B.: Kirke og Misjon gjennom 2000 år, Oslo: Lunde forlag 1997, s.13-226; 238-248

Danbolt, G. og M. Kjerschow: Billedspor 1, Vollen: Tell Forlag 1997, s.90-99; 114-135; 145-149

Wilson-Dickson, A.: Musik i kristen tradition. Från tempel och katedraler till kyrkor och torg, Stockholm: Verbum 1996, s.24-63; 72-77; 84-100; 110-117 (Rammetekster er ikke eksamenspensum)

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 11-18; 43-54; 79-93; 113-126; 145-156; 219-256.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-66, 88-134.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 17-24, 47-118, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

- * Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57
- Rian, D. og Eidhamar, L.G.: Jødedommen og islam, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 2.utg. 1999, kap.2.1 - 4.9 (Ekskurs, fotnoter og rammer er ikke eksamenspensum)
- Jacobsen, K.A. og Thelle, N.R.: Hinduismen og buddhismen, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 1999, Del 1 kap.1 - 6 og Del 2 kap.2 - 6 og 10 (Ekskurs, fotnoter og rammer er ikke eksamenspensum)
- Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.
- * Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s.197-206, 245-254, 268-270, 399-410.
- * Sødal, H.K.: Barn med ulik tro, Kristiansand: HøyskoleForlaget 2000, s.81-101
- * Aagaard, J. (red.): Håndbog i verdens religioner, København: Politikens forlag 1992, s.125-128

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

- * Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.
- Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag, identitet og fortelling. Didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering, Oslo: Universitetsforlaget 2.utg.1999, kap.1-3; 5-11

- * Lied, S.: Jeg fant, jeg fant ... en bibeltekst. Eleven som forsker og kunstner, Oslo: IKO-forlaget 1996, s.26-40

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

- L Gravem, P.: «Livstolkning» i: Prismet 6/1996, s.235-274

Kultur- og religionsmøte

- * Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996
- Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.25-31, 138-175, 385-470

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. s.123-174; 183-286; 291-298; 314-327; 344-379

- * Myhre, K.: « 'Gudsbarnet klager ei...?' » Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen», i: B. Haraldsø o.a. (red.): Veiviser til Verdier. Fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen, Oslo: Verbum 1992, s.113-128.
- * Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forf.): Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkning av Det gamle testamente, Oslo: Den Norske Israelsmisjon / Nye Luther Forlag 1987, s.57-84.
- L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 17-19; 25-27; 31-32; 35-36; 38.
- * Skjeggstad, M.: «Israels historie», i: Norsk teologisk tidsskrift, 97/1996, s.204-218.
- * Tångberg, A.: «Israels tilblivelse. Fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning» i: Midtøsten Forum 9/1995, hefte 1, s.30-32

Kjennskap til følgende tekster fra Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki:

Jesaja: 1,1 - 2,9; 5; 8,16-22; 33; 51,1-15; 55,1-13; 58; 65,17-25

Jeremia: 1,1 - 2,19; 8; 31,31-40; 36. *Amos:* kap.1 - 3 og 7 - 9.

Malaki: 3,13 - 4,6

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.45-50, 222-299, 304-309, 342-348, 353-357, 368-382, 385-470

Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender, Oslo: Credo 1992. s. 31-132.

Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988: s. 126-193.

Kysar, R., John (Augsburg Commentary on the New Testament). Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986, s. 27-34; 44-47; 172-187.

- L Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo Menighetsfakultetet 1988 , avsnittene til de aktuelle pensumtekster.
- L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 25-27; 29-32; 34-36; 38.
- Kjennskap til følgende tekster fra Apg, 1 Kor, Gal, Hebr, 1 Pet og Åp:
Apg 1,1 - 5,15; 7,54 - 11,30; 13,1 - 21,40; 23,1-11; 26,1-32; 28,16-31; *1. Kor* 11,17 - 13,13; 15; *Gal* 1-2; *Hebr* 4,14 - 5,10; 9,1 - 10,18; *1. Pet* 2,11 - 3,17; *Åp* 1; 5,1-14; 21-22.

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

- Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo: Universitetsforlaget 1993 (2. utg.).
- Borgen, P. og Haraldsø, B.: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 309-333.

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

- Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.
- Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s. 67-87, 135-284.

b) Etikk

- Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.
- Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 25-45, 119-265.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

- * Beaver, R.P. et al. (eds.): *The World's Religions*, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.
- Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.
- Kværne, P. og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

- Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*, Oslo: Ad Notam Gyldendal 2000, kap.9-12.
- * Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?* MF's Litteraturtjeneste 1997.
- * Næss, A.: *Økosofi T*, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): *Økologi, økosofi*, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.
- Aadnanes. P.M.: *Livssyn*, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

- Asheim, I. og S. D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse*. Oslo: Universitetsforlaget 1987, kap.1-2; 6-8; 10
- Afdal, G. m.fl.: *Tro, livstolkning og tradisjon. Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*, Oslo: Tano Aschehoug 1997, s.40-73; 116-120; 167-191; 332-351.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

- Hvalvik R. / Stordalen, T.: : *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.51-64
- * Ingebrand, S.: *Bibeltolkingens problematik*. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.
- Schumacher, J.: *"Bibelen i middelalderen"* i *Bibelen i Norge*. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.
- Danbolt, G.: *"Bibelmotiver i moderne billedkunst"*, i *Bibelen i Norge*. s. 251-282.
- Sørbø, J. I.: *"Frå gudsklage til paradisdraum"*, i *Bibelen i Norge*. s. 333-352.

b) Exodus-motiver

M.Kartveit (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. s.175-182

- * Schumacher, J.: "Eksodusmotivet i den kristne tradisjonen", MF's Litteraturtjeneste 1997

c) Kvinneskikkelser

L Danbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1996, s.10-33; 111-158.

- * Tischler, N.M.: «Ruth» i L.Ryken/T.Longman III (eds.): A Complete Literary Guide to the Bible, Grand Rapids: Zondervan 1993, s.151-164

3. Tekstutgaver og hjelpemidler til G1 og G2

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]
eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdigg adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.

- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFT FOR KLAGEBEHANDLING

(Jfr. Lov om universiteter og høyskoler §51 og §52)

§ 1 Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 2.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 2 Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Ved ny sensurering benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

STUDIEPLAN

Grunnfag i Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

(20 vekttall)

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

1999 II

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3	
1. Overordnede mål		s. 4
2. Mål og innhold		s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5	
2.2 Det nye testamente		s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7	
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8	
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10	
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12	
2.7 Tverrfaglige emner	s.13	
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14	
4. Vurdering og eksamen	s.14	
Vedlegg:		
I. Litteratur til grunnfagsstudiet		s.16
1. Litteratur til G1		s.16
2. Litteratur til G2		s.20
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.24	
II Utvalgte forskrifter		s.25
1. Studentenes plikter og rettigheter		s.25
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.25	
3. Forskrift for klagebehandling.....	s.27	

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydas vei 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: kristendomskunnskap mellomfag, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur samt semesteremne i livssyn og religion. Flere av disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr også et delttidsstudium av grunnfaget over to år der all undervisning faller på én ukedag (torsdag). I tillegg gis det veiledning om individuelt tilpassede delttidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man være immatrikulert. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoleing i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegesi (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide med Bibelen som helhet, og noe med Israels historie. Bibelteologiske emner tas opp i tilknytning til tekster, mens hebraisk språk faller utenfor grunnfagspensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- oversikt over GTs bøker og verk og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- oversikt over Israels historie og kjennskap til utvalgte deler av Israels historie og metodeproblematikk knyttet til disiplinen
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til GTs kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over Bibelen som helhet
- oversikt over GTs historieverk, historiske noveller, poesi og visdomslitteratur
- kjennskap til følgende skrifter: 1. Mos til 2 Kong (med Rut); Salmene; Ordspråkene; Jona
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Mosebok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 1. Mosebok:
1 Mos 1,1 – 2,3; 2,4 – 3,24; 12,1-9; 22,1-19
- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt

Ved G2 utgjør GT 1.75 vektall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over GTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE, under G2).
- oversikt over GTs profeti og apokalyptikk
- kjennskap til Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki og til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Salmenes bok og Jesajaboken
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i tekster fra 2. Mosebok, Jesaja og Salmene:
*2 Mos 2,23 – 3,22; 20,1-17; Sal 8; 23; 46; 51; 110
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 – 53,12*
- kjennskap til metodiske problemer i forbindelse med Israels historie og til utvalgte deler av denne historien

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap og kunnskap om Bibelen som helhet.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie
- oversikt over NTs skriftgrupper og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs kanonhistorie
- oversikt over Bibelen som helhet
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliens fremstilling
- god kunnskap om evangeliene, deres tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra Matteusevangeliet (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Matteusevangeliet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Matteusevangeliet:
Matt 3,13-17; 5,1 - 6,15; 8,23 - 9,8; 9,35 - 10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13 - 20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29

Ved G2 utgjør NT 2 vektall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over NTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som en helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE under G2)
- kjennskap til urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg
- kjennskap til sjangersspørsmålet knyttet til Apostlenes gjerninger, Åpenbaringen og brevlitteraturen
- kjennskap til følgende skrifter i NT: Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Hebreerbrevet, 1. Peter og Johannes' åpenbaring og til utvalgte avsnitt fra disse skriftene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene av utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet:
Luk 10,25-42; 11,5-8; 12,13-21; 14,16-24; 15,1-32; 16,1-13.19-31; 18,1-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57 Rom 1,1-17; 3,21 - 4,12; 5,1-11; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

Ved grunnfag omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa og kirkens videre ekspansjon. Studiet omfatter også norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og tros- og fromhetsliv, og hvordan dette uttrykker seg i kirkelig kunst og arkitektur. Teologihistorie faller i hovedsak utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over kristendommens historie i Europa
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- kjennskap til de største kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie
- oversikt over de viktigste uttrykk for det kristne fromhetsliv, i litteratur, musikk, kunst og arkitektur
- kjennskap til kirkens utvikling fra oldkirke til nytiden
- kjennskap til kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- oversikt over elementær historisk metode

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over fromhetslivet i Norge, slik det kommer til uttrykk i litteratur, salmer, kunst og arkitektur
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge
- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vektall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn.

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vektall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om kristologi
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og toregimentslære og god kunnskap til politisk etikk.

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme, kinesisk og japansk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livssynsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon
eller
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deksamnene prøves i inntil tre disipliner innenfor hver av de to enhetene (G1 og G2). Det avgjøres for hver deksamnen hvor mye de enkelte oppgavene teller i forhold til hverandre. En av oppgavene skal telle minst 50 prosent.

Studenter som går opp i begge deksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deksamnen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget.

Studenter med 10 vekttall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deksamnen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad.

For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996/1997, i følgende utvalg: s.3-8, 35-47, 51-116, 201-203, 212-235

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekster i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.11-120.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider: 1-2, 4-7, 11-12, 17-19, 25-27, 31-32, 35-36, 38.

Storøy, S.: «Litteraturen og Israels historie» i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1986, s.31-47

Kjennskap til følgende tekster fra 1 Mos - 2 Kong, Rut, Jona, Sal og Ordsp:

1 Mos - 2 Kong: 1 Mos 6-9; 17; 27; 2 Mos 1-2; 12-15; 32; 3 Mos 16; 4 Mos 14,1-35; 5 Mos 1,1-18; 6,4-9; 26,1-19; Josva 24; 1 Sam 8,1 - 10,8; 2 Sam 7,1-17; 2 Kong 18,1-37; 19,35-37; 22,1-13; 24,8 -25,21;

Rut (hele boka); *Jona* (hele boka);

Salmene: 1; 2; 22; 73; 88; 104; 136; 139; 142

Ordspråkene: 1; 8; 11; 31.

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.15-28; 35-47; 155-188; 201-203; 212-235.

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989/1990, *Bind I* s. 102-108, 124-179, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306. *Bind II* s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245. (Også utgitt som pocketutgave i ett bind: Kvalbein, H.: fortolkning til Matteusevangeliet, Oslo: Luther Forlag 1998, samme sidetall)

Noack, Bent: Det nye testamente og de første kristne årtier, København: G.E.C. Gad, 1985, s. 42-78; 183-220.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider: 1-2, 4-7, 11-12, 25-27, 29-32, 34-36, 38

Kjennskap til følgende tekster: Matt 1-4; 26-28

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Haraldsø, B.: Kirke og Misjon gjennom 2000 år, Oslo: Lunde forlag 1997, s.13-226; 238-248

Danbolt, G. og M. Kjerschow: Billedspor 1, Vollen: Tell Forlag 1997, s.90-99; 114-135; 145-149

Wilson-Dickson, A.: Musik i kristen tradition. Från tempel och katedraler till kyrkor och torg, Stockholm: Verbum 1996, s.24-63; 72-77; 84-100; 110-117 (Rammetekster er ikke eksamenspensum)

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 11-18; 43-54; 79-93; 113-126; 145-156; 219-256.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-66, 88-134.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 17-24, 47-118, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 222-226 og 399-410.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.

Rian, D. og Eidhamar, L.G.: Jødedommen og islam, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 2.utg. 1999, kap.2.1 - 4.9

Jacobsen, K.A. og Thelle, N.R.: Hinduismen og buddhismen, kristiansand S: HøyskoleForlaget 1999, Del 1 kap.1.1 - 6.4 og Del 2 kap.2 - 6 og 10 (Ekskurs og rammer er ikke eksamenspensum)

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-19, 19-47, 48-83, 84-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag, identitet og fortelling. Didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering, Oslo: Universitetsforlaget 2.utg.1999, kap.1-3; 5-11

Lied, S.: Jeg fant, jeg fant ... en bibeltekst. Eleven som forsker og kunstner, Oslo: IKO-forlaget 1996, s.26-40

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

Gravem, P.: «Livstolkning» i: Prismet 6/1996, s.235-274

Kultur- og religionsmøte

Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996

Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

- Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996 /1997, i følgende utvalg: s.9-14; 117-154; 200-279
- Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.121-169; 177-279; 284-291; 305-318; 334-367
- Myhre, K.: « 'Gudsbarnet klager ei...?' » Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen», i: B. Haraldsø o.a. (red.): Veiviser til Verdier. Fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen, Oslo: Verbum 1992, s.113-128.
- Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forf.): Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkning av Det gamle testamente, Oslo: Den Norske Israelsmisjon / Nye Luther Forlag 1987, s.57-84.
- Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 17-19; 25-27; 31-32; 35-36; 38.
- Skjeggstad, M.: «Israels historie», i: Norsk teologisk tidsskrift, 97/1996, s.204-218.
- Tångberg, A.: «Israels tilblivelse. Fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning» i: Midtøsten Forum 9/1995, hefte 1, s.30-32
- Kjennskap til følgende tekster fra Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki:
Jesaja: 1,1 - 2,9; 5; 8,16-22; 33; 51,1-15; 55,1-13; 58; 65,17-25
Jeremia: 1,1 - 2,19; 8; 31,31-40; 36. *Amos*: kap.1 - 3 og 7 - 9.
Malaki: 3,13 - 4,6

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

- Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s. 28 34; 188-198; 200-279 + avsnittene om Joh, Apg, Rom, 1.Kor, Gal, Hebr, 1. Pet, Åp.
- Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender, Oslo: Credo 1992. s. 31-132.
- Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988: s. 126-193.
- Kysar, R., John (Augsburg Commentary on the New Testament). Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986, s. 27-34; 44-47; 172-187.

Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo Menighetsfakultetet 1988 , avsnittene til de aktuelle pensumtekster.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 25-27; 29-32; 34-36; 38.

Kjennskap til følgende tekster fra Apg, 1 Kor, Gal, Hebr, 1 Pet og Åp:

Apg 1,1 - 5,15; 7,54 - 11,30; 13,1 - 21,40; 23,1-11; 26,1-32; 28,16-31; *1. Kor* 11,17 - 13,13; 15; *Gal* 1-2; *Hebr* 4,14 - 5,10; 9,1 - 10,18; *1. Pet* 2,11 - 3,17; *Åp* 1; 5,1-14; 21-22.

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo: Universitetsforlaget 1993 (2. utg.).

Borgen, P. og Haraldsø, B.: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 309-333.

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelse skrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s. 67-87, 135-284.

b) Etikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelse skrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 25-45, 119-265.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

Beaver, R.P. et al. (eds.): *The World's Religions*, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.

Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.

Kværne, P. og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*, Oslo: Ad Notam Gyldendal 1997, s.115-170.

Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?* MF's Litteraturtjeneste 1997.

Næss, A.: *Økosofi T*, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): *Økologi, økosofi*, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.

Aadnanes. P.M.: *Livssyn*, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Asheim, I. og S. D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse*. Oslo: Universitetsforlaget 1987, kap.1-2; 6-8; 10

Afdal, G. m.fl.: *Tro, livstolkning og tradisjon. Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*, Oslo: Tano Aschehoug 1997, s.40-73; 116-120; 167-191; 332-351.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

Stordalen, T. og R. Hvalvik: *Bibelen – en presentasjon*, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.35-47

Ingebrand, S.: *Bibeltolkingens problematik*. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.

Schumacher, J.: "Bibelen i middelalderen" i *Bibelen i Norge*. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.

Danbolt, G.: "Bibelmotiver i moderne billedkunst", *ibid.* s. 251-282.

Sørbø, J. I.: "Frå gudsklage til paradisdraum", *ibid.* s. 333-352.

b) Exodus-motiver

M.Kartveit (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.170-176

Schumacher, J.: "Eksodusmotivet i den kristne tradisjonen", MF's Litteraturtjeneste 1997

c) Kvinneskikkelser

Danbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1996, s.10-33; 111-158.

Tischler, N.M.: «Ruth» i L.Ryken/T.Longman III (eds.): A Complete Literary Guide to the Bible, Grand Rapids: Zondervan 1993, s.151-164

3. Tekstutgaver og hjelpemidler

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]
eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdige adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.

- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFT FOR KLAGEBEHANDLING

(Jfr. Lov om universiteter og høyskoler §51 og §52)

§ 1 Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 2.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 2 Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Ved ny sensurering benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

STUDIEPLAN

Grunnfag i Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

(20 vekttall)

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

1998 II

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3	
1. Overordnede mål		s. 4
2. Mål og innhold		s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5	
2.2 Det nye testamente		s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7	
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8	
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10	
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12	
2.7 Tverrfaglige emner	s.13	
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14	
4. Vurdering og eksamen	s.14	
Vedlegg:		
I. Litteratur til grunnfagsstudiet		s.16
1. Litteratur til G1		s.16
2. Litteratur til G2		s.20
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.24	
II Utvalgte forskrifter		s.25
1. Studentenes plikter og rettigheter		s.25
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.25	
3. Forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høgskoleeksamener		s.27
4. Fakultetets nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold m.m.		s.28

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydaskiveveien 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: kristendomskunnskap mellomfag, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur samt semesteremne i livssyn og religion. Flere av disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr også et delttidsstudium av grunnfaget over to år der all undervisning faller på én ukedag (torsdag). I tillegg gis det veiledning om individuelt tilpassede delttidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man være immatrikulert. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoleing i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegesi (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide med Bibelen som helhet, og noe med Israels historie. Bibelteologiske emner tas opp i tilknytning til tekster, mens hebraisk språk faller utenfor grunnfagspensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- oversikt over GTs bøker og verk og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- oversikt over Israels historie og kjennskap til utvalgte deler av Israels historie og metodeproblematikk knyttet til disiplinen
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vekttall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til GTs kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over Bibelen som helhet
- oversikt over GTs historieverk, historiske noveller, poesi og visdomslitteratur
- kjennskap til følgende skrifter: 1. Mos til 2 Kong (med Rut); Salmene; Ordspråkene; Jona
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Mosebok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 1. Mosebok:
1 Mos 1,1 – 2,3; 2,4 – 3,24; 12,1-9; 22,1-19
- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt

Ved G2 utgjør GT 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over GTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE, under G2).
- oversikt over GTs profeti og apokalyptikk
- kjennskap til Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki og til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Salmenes bok og Jesajaboken
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i tekster fra 2. Mosebok, Jesaja og Salmene:
2 Mos 2,23 – 3,22; 20,1-17; Sal 8; 23; 46; 51; 110
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 – 53,12
- kjennskap til metodiske problemer i forbindelse med Israels historie og til utvalgte deler av denne historien

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap og kunnskap om Bibelen som helhet.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie
- oversikt over NTs skriftgrupper og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs kanonhistorie,
- oversikt over Bibelen som helhet

- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie

- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliens fremstilling
- god kunnskap om evangeliene, deres tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra Matteusevangeliet (se pensumlitteraturen)

- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Matteusevangeliet

- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Matteusevangeliet:
Matt 3,13-17; 5,1 - 6,15; 8,23 - 9,8; 9,35 - 10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13 - 20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29

Ved G2 utgjør NT 2 vektall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over NTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som en helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE under G2)
- kjennskap til urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg

- kjennskap til sjangersspørsmålet knyttet til Apostlenes gjerninger, Åpenbaringen og brevlitteraturen
- kjennskap til følgende skrifter i NT: Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Hebreerbrevet, 1. Peter og Johannes' åpenbaring og til utvalgte avsnitt fra disse skriftene (se pensumlitteraturen)

- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene av utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet:
Luk 10,25-42; 11,5-8; 12,13-21; 14,16-24; 15,1-32; 16,1-13.19-31; 18,1-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57 Rom 1,1-17; 3,21 - 4,12; 5,1-11; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

Ved grunnfag omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa og kirkens videre ekspansjon. Studiet omfatter også norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og tros- og fromhetsliv, og hvordan dette uttrykker seg i kirkelig kunst og arkitektur. Teologihistorie faller i hovedsak utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over kristendommens historie i Europa
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- kjennskap til de største kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie
- oversikt over de viktigste uttrykk for det kristne fromhetsliv, i litteratur, musikk, kunst og arkitektur
- kjennskap til kirkens utvikling fra oldkirke til nytiden
- kjennskap til kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- oversikt over elementær historisk metode

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over fromhetslivet i Norge, slik det kommer til uttrykk i litteratur, salmer, kunst og arkitektur
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge
- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vektall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn.

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vektall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om kristologi
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og toregimentslære og god kunnskap til politisk etikk.

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme, kinesisk og japansk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livssynsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon
eller
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deksamnene prøves i inntil tre disipliner innenfor hver av de to enhetene (G1 og G2). Det avgjøres for hver deksamnen hvor mye de enkelte oppgavene teller i forhold til hverandre. En av oppgavene skal telle minst 50 prosent.

Studenter som går opp i begge deksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deksamnen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget.

Studenter med 10 vekttall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deksamnen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad.

For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996/1997, i følgende utvalg: s.3-8, 35-47, 51-116, 201-203, 212-235

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekster i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.11-120.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider: 1-2, 4-7, 11-12, 17-19, 25-27, 31-32, 35-36, 38.

Storøy, S.: «Litteraturen og Israels historie» i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1986, s.31-47

Kjennskap til følgende tekster fra 1 Mos - 2 Kong, Rut, Jona, Sal og Ordsp:

1 Mos - 2 Kong: 1 Mos 6-9; 17; 27; 2 Mos 1-2; 12-15; 32; 3 Mos 16; 4 Mos 14,1-35; 5 Mos 1,1-18; 6,4-9; 26,1-19; Josva 24; 1 Sam 8,1 - 10,8; 2 Sam 7,1-17; 2 Kong 18,1-37; 19,35-37; 22,1-13; 24,8 -25,21;

Rut (hele boka); *Jona* (hele boka);

Salmene: 1; 2; 22; 73; 88; 104; 136; 139; 142

Ordspråkene: 1; 8; 11; 31.

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.15-28; 35-47; 155-188; 201-203; 212-235.

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989/1990, *Bind I* s. 102-108, 124-179, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306. *Bind II* s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245.

Noack, Bent: Det nye testamente og de første kristne årtier, København: G.E.C. Gad, 1985, s. 42-78; 183-220.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider: 1-2, 4-7, 11-12, 25-27, 29-32, 34-36, 38

Kjennskap til følgende tekster: Matt 1-4; 26-28

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Haraldsø, B.: Kirke og Misjon gjennom 2000 år, Oslo: Lunde forlag 1997, s.13-226; 238-248

Danbolt, G. og M. Kjerschow: Billedspor 1, Vollen: Tell Forlag 1997, s.95-99; 114-135; 145-149

Wilson-Dickson, A.: The Story of Christian Music, Oxford: Lion Publ. House 1992, s.24-63; 72-77; 84-100; 110-117 (Rammetekster blir ikke gjenstand for eksaminasjon)

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 11-18; 43-54; 79-93; 113-126; 145-156; 219-256.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-66, 88-134.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 17-24, 47-118, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 170-342, 399-410.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.

Opsal, J. og I.L. Skauge: Muslimske elever i norsk skole. En ressursbok for lærere, Oslo: Kulturbro Forlag 1996

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-19, 19-47, 48-83, 84-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag, identitet og fortelling. Didaktikk til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, Oslo: Universitetsforlaget 1997, kap.1-3; 5-11

«Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering», i Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen, Oslo: KUF 1996, s.87-107

Lied, S.: Jeg fant, jeg fant ... en bibeltekst. Eleven som forsker og kunstner, Oslo: IKO-forlaget 1996, s.26-40

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

Gravem, P.: «Livstolkning» i: Prismet 6/1996, s.235-274

Kultur- og religionsmøte

Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996

Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996 /1997, i følgende utvalg: s.9-14; 117-154; 200-279

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.121-169; 177-279; 284-291; 305-318; 334-367

Myhre, K.: « 'Gudsbarnet klager ei...?' » Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen», i: B. Haraldsø o.a. (red.): Veiviser til Verdier. Fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen, Oslo: Verbum 1992, s.113-128.

Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forf.): Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkning av Det gamle testamente, Oslo: Den Norske Israelsmisjon / Nye Luther Forlag 1987, s.57-84.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 17-19; 25-27; 31-32; 35-36; 38.

Skjeggstad, M.: «Israels historie», i: Norsk teologisk tidsskrift, 97/1996, s.204-218.

Tångberg, A.: «Israels tilblivelse. Fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning» i: Midtøsten Forum 9/1995, hefte 1, s.30-32

Kjennskap til følgende tekster fra Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki:
Jesaja: 1,1 - 2,9; 5; 8,16-22; 33; 51,1-15; 55,1-13; 58; 65,17-25
Jeremia: 1,1 - 2,19; 8; 31,31-40; 36. *Amos:* kap.1 - 3 og 7 - 9.
Malaki: 3,13 - 4,6

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s. 28 34; 188-198; 200-279 + avsnittene om Joh, Apg, Rom, 1.Kor, Gal, Hebr, 1. Pet, Åp.

Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender, Oslo: Credo 1992. s. 31-132.

Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988: s. 126-193.

Kysar, R., John (Augsburg Commentary on the New Testament). Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986, s. 27-34; 44-47; 172-187.

Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo Menighetsfakultetet 1988 , avsnittene til de aktuelle pensumtekster.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 25-27; 29-32; 34-36; 38.

Kjennskap til følgende tekster fra Apg, 1 Kor, Gal, Hebr, 1 Pet og Åp:
Apg 1,1 - 5,15; 8,54 - 11,30; 13,1 - 21,40; 23,1-11; 26,1-32; 28,16-31; *1. Kor* 11,17 - 13,13; 15; *Gal* 1-2; *Hebr* 4,14 - 5,10; 9,1 - 10,18; *1. Pet* 2,11 - 3,17; *Åp* 1; 5,1-14; 21-22.

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo: Universitetsforlaget 1993 (2. utg.).

Borgen, P. og Haraldsø, B.: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 309-333.

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s. 67-87, 135-284.

b) Etikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 25-45, 119-265.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV/LS)

a) Religionsvitenskap

Beaver, R.P. et al. (eds.): *The World's Religions*, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.

Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.

Kværne, P. og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*, Oslo: Ad Notam Gyldendal 1997, s.115-170.

Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?* MF's Litteraturtjeneste 1997.

Næss, A.: *Økosofi T*, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): *Økologi, økosofi*, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.

Aadnanes. P.M.: *Livssyn*, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Asheim, I. og S. D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse*. Oslo: Universitetsforlaget 1987, kap.1-2; 6-8; 10

Afdal, G. m.fl.: *Tro, livstolkning og tradisjon. Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*, Oslo: Tano Aschehoug 1997, s.40-73; 116-120; 167-191; 332-351.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

Stordalen, T. og R. Hvalvik: *Bibelen – en presentasjon*, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.35-47

Ingebrand, S.: *Bibeltolkingens problematik*. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.

Schumacher, J.: "Bibelen i middelalderen" i *Bibelen i Norge*. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.

Danbolt, G.: "Bibelmotiver i moderne billedkunst", *ibid.* s. 251-282.

Sørbø, J. I.: "Frå gudsklage til paradisdraum", *ibid.* s. 333-352.

b) Exodus-motiver

M.Kartveit (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, s.170-176

Schumacher, J.: "Eksodusmotivet i den kristne tradisjonen", MF's Litteraturtjeneste 1997

c) Kvinneskikkelser

Danbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1996, s.10-33; 111-158.

Tischler, N.M.: «Ruth» i L.Ryken/T.Longman III (eds.): A Complete Literary Guide to the Bible, Grand Rapids: Zondervan 1993, s.151-164

3. Tekstutgaver og hjelpemidler

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]
eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

(Fakultetets grunnregler, reglement for opptak til studiene, reglement for eksamener ved fakultetet med forskrifter kan fås i et eget hefte).

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdigg adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

- b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.
- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFTER OM BEGRUNNELSE OG KLAGE VED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEEKSAMENER

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i Kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltninglovens ikraftsettelse.

§ 1 BEGRUNNELSE

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene, Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2 KLAGE OVER INNHOLDET AV SENSURVEDTAK

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal denne behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret*, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3 BEHANDLINGEN I KLAGENEMNDA

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamenprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4 KLAGE OVER SAKSBEHANDLINGEN

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5 FULLMAKT TIL Å GI NÆRMERE REGLER

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3. Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

* Iflg. departementets fastsettelse av 31.10.73 skal ved MF fakultetet ha de funksjoner som i forskriftene er lagt til styret.

4. FAKULTETETS NÆRMERE REGLER OM BEGRUNNELSE, OM KLAGENS FORM OG INNHOLD M.M.

Jfr. Forskrifter om begrunnelse m.m. av 19.01.1973, § 5.

1. OM BEGRUNNELSE

Studenter som ønsker en redegjørelse for sensurvedtak må henvende seg til den av sensorene som disse har utpekt til dette formål, innen 3 uker etter åpningen av neste semester.

2. OM KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klage over innholdet av sensurvedtak så vel som klage over saksbehandlingen fremsettes skriftlig til undervisningsadministrasjonen og må være begrunnet.

3. OM FRIST FOR KLAGEN

Klage over innholdet av sensurvedtak må være innkommet innen 2 uker etter at sensuren er falt.

Klage over saksbehandlingen må være innkommet innen 1 uke etter at skriftlig sensur er falt.

4. OM KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

Klagenemnda skal ha tre medlemmer og en sammensetning som tilsvarer sensurkollegiet. Et flertall i klagenemnda skal være nye i forhold til sensurkollegiet. Klagenemnda oppnevnes av avdelingens lærermøte.

5. OM HVA SOM SKAL REGNES SOM PÅTAGELIG MISFORHOLD ETTER FORSKRIFTENES § 3

For at klagenemnda skal kunne fastsette en ny karakter, må den - der hvor det gis tallkarakter - finne at det er et misforhold mellom eksamensprestasjoner og eksamensresultat på minst 3/10 ved en eksamen som har karakterskala fra 1.0 til 4.0.

6. EVENTUELL MUNTLLIG PRØVE ETTER ENDRING AV KARAKTEREN FOR SKRIFTLIG

Dersom karakteren for skriftlig prøve endres etter omsensur, må kandidaten opp til ny muntlig prøve hvis muntlig prøve er en justering av den skriftlige karakteren.

STUDIEPLAN

Grunnfag i Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

(20 vekttall)

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

1997 II

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3	
1. Overordnede mål		s. 4
2. Mål og innhold		s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5	
2.2 Det nye testamente		s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7	
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8	
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10	
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12	
2.7 Tverrfaglige emner	s.13	
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14	
4. Vurdering og eksamen	s.14	
Vedlegg:		
I. Litteratur til grunnfagsstudiet		s.16
1. Litteratur til G1		s.16
2. Litteratur til G2		s.20
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.24	
II Utvalgte forskrifter		s.25
1. Studentenes plikter og rettigheter		s.25
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.25	
3. Forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høgskoleeksamener		s.27
4. Fakultetets nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold m.m.		s.28

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydas vei 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: kristendomskunnskap mellomfag, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur samt semesteremne i livssyn og religion. Flere av disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr også et delttidsstudium av grunnfaget over to år der all undervisning faller på én ukedag (torsdag). I tillegg gis det veiledning om individuelt tilpassede delttidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man være immatrikulert. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoleing i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegesi (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide med Bibelen som helhet, og noe med Israels historie. Bibelteologiske emner tas opp i tilknytning til tekster, mens hebraisk språk faller utenfor grunnfagspensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- oversikt over GTs bøker og verk og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- oversikt over Israels historie og kjennskap til utvalgte deler av Israels historie og metodeproblematikk knyttet til disiplinen
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til GTs tekst- og kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over Bibelen som helhet
- oversikt over GTs historieverk, historiske noveller, poesi og visdomslitteratur
- kjennskap til følgende skrifter: 1. Mos til 2 Kong (med Rut); Salmene; Ordspråkene; Jona
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Mosebok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 1. Mosebok:
1 Mos 1,1 – 2,3; 2,4 – 3,24; 12,1-9; 22,1-19
- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt

Ved G2 utgjør GT 1.75 vektall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over GTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE, under G2).
- oversikt over GTs profeti og apokalyptikk
- kjennskap til Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki og til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Salmenes bok og Jesajaboken
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i tekster fra 2. Mosebok, Jesaja og Salmene:
*2 Mos 2,23 – 3,22; 20,1-17; Sal 8; 23; 46; 51; 110
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 – 53,12*
- kjennskap til metodiske problemer i forbindelse med Israels historie og til utvalgte deler av denne historien

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap og kunnskap om Bibelen som helhet.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie
- oversikt over NTs skriftgrupper og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs kanonhistorie,
- oversikt over Bibelen som helhet
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliens fremstilling
- god kunnskap om evangeliene, deres tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra Matteusevangeliet (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Matteusevangeliet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Mattesevangeliet:
Matt 3,13-17; 5,1 - 6,15; 8,23 - 9,8; 9,35 - 10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13 - 20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29

Ved G2 utgjør GT 2 vektall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over NTs tekstshistorie
- kjennskap til Bibelen som en helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE under G2)
- kjennskap til urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg
- oversikt over NTs skrifter
- kjennskap til følgende skrifter i NT: Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Hebreerbrevet, 1. Peter og Johannes' åpenbaring og til utvalgte avsnitt fra disse skriftene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene av utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet:
Luk 10,25-42; 11,5-8; 12,13-21; 14,16-24; 15,1-32; 16,1-13.19-31; 18,1-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57; Rom 1,1-17; 3,21 - 4,12; 5,1-11; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

Ved grunnfag omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa og kirkens videre ekspansjon. Studiet omfatter også norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og tros- og fromhetsliv, og hvordan dette uttrykker seg i kirkelig kunst og arkitektur. Teologihistorie faller i hovedsak utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over kristendommens historie i Europa
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- kjennskap til de største kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie
- oversikt over de viktigste uttrykk for det kristne fromhetsliv, i litteratur, musikk, kunst og arkitektur
- kjennskap til kirkens utvikling fra oldkirke til reformasjon
- kjennskap til kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- oversikt over elementær historisk metode

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over fromhetslivet i Norge, slik det kommer til uttrykk i litteratur, salmer, kunst og arkitektur
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge
- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vektall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn.

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vektall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om kristologi
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og toregimentslære og god kunnskap til politisk etikk.

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme, kinesisk og japansk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livssynsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon
eller
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deleksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deleksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deleksamnene prøves i inntil tre disipliner innenfor hver av de to enhetene (G1 og G2). Hver av deloppgavene sensureres for seg. Det avgjøres for hver deleksamen hvor mye de enkelte oppgavene teller i forhold til hverandre. En av oppgavene skal telle minst 50 prosent. Alle deloppgavene må bestås for at deleksamen skal være bestått. Stryk i én disiplin (én deloppgave) medfører altså at hele deleksamen (G1 eller G2) må tas om igjen.

Studenter som går opp i begge deleksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deleksamenen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deleksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget.

Dersom bare en av deleksamnene blir avlagt ved fakultetet, kan studenten få utskrift av eksamensprotokoll. Studenter med 10 vektall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deleksamen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad.

For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996/1997, i følgende utvalg: s.3-8, 35-47, 51-116, 201-203, 212-235

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, følgende kapitler:

Berge, K. og T. Stordalen : «Innledning til Mosebøkene», Stordalen, .:«Urhistorien»;
Berge, K.: «Fedrehistorien»

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider:1-2, 4-7, 11-12, 17-19, 25-27, 31-32, 35-36, 38.

Storøy, S.: «Litteraturen og Israels historie» i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1986, s.31-47

Kjennskap til følgende tekster fra 1 Mos - 2 Kong, Rut, Jona, Sal og Ordsp:

1 Mos - 2 Kong: 1 Mos 6-9; 17; 27; 2 Mos 1-2; 12-15; 32; 3 Mos 16; 4 Mos 14,1-35;
5 Mos 1,1-18; 6,4-9; 26,1-19; Josva 24; 1 Sam 8,1 - 10,8; 2 Sam 7,1-17; 2 Kong 18,1-37;
19,35-37; 22,1-13; 24,8 -25,21;

Rut (hele boka); *Jona* (hele boka);

Salmene: 1; 2; 22; 73; 88; 104; 136; 139; 142

Ordspråkene: 1; 8; 11; 31.

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.15-28; 35-47; 155-188; 201-203; 212-235.

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989/1990, *Bind I* s. 102-108, 124-179, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306. *Bind II* s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245.

Noack, Bent: Det nye testamente og de første kristne årtier, København: G.E.C. Gad, 1985, s. 42-78; 183-220.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider: 1-2, 4-7, 11-12, 25-27, 29-32, 34-36, 38

Kjennskap til følgende tekster: Matt 1-4; 26-28

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Chadwick, Owen: Historien om den kristne sivilasjon, Oslo: Aschehoug 1997

Jensen, Oddvar J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 11-34.

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 11-18, s. 43-54, 71-93, 113-168, 195-205, 219-285.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-66, 88-134.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 17-24, 47-118, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV/LS)

a) Religionsvitenskap

Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 170-342, 399-410.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.

Opsal, J. og I.L. Skauge: Muslimske elever i norsk skole. En ressursbok for lærere, Oslo: Kulturbro Forlag 1996

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-19, 19-47, 48-83, 84-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag og fortelling, Universitetsforlaget, Oslo 1990, s.54-160

KUF: Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering (Grunnskolens fagplan), 1996, s.1-23

Identitet og dialog. NOU 1995:9, s.10-53 og 65-79

Mogstad, S.D.: «Fortelling, identitet og erfaring», i Prismet 1/1996, s.16-21

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

Gravem, P.: «Livstolkning» i: Prismet 6/1996, s.235-274

Kultur- og religionsmøte

Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996

Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996 /1997, i følgende utvalg: s.9-14, 117-154, 200-279

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, følgende kapitler:

K.Berge: «Åpenbaring, sendelse og autoritet», T.Stordalen: «Dekalogen»,
M.Kartveit: «Salmane», i følgende utvalg: Generell innledning; Avsnitt for salmene 8; 23; 46; 51; 110. A. Tångberg: «Jesajaboka», i følgende utvalg: Innledn.kap.; Kap. for 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 - 53,12.

Myhre, K.: « ‘Guds barnet klager ei...?’ Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen», i: B. Haraldsø o.a. (red.): Veiviser til Verdier. Fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen, Oslo: Verbum 1992, s.113-128.

Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forf.): Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkning av Det gamle testamente, Oslo: Den Norske Israelsmisjon / Nye Luther Forlag 1987, s.57-84.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994 (sammen med NT).

Skjeggstad, M.: «Israels historie», i: Norsk teologisk tidsskrift, 97/1996, s.204-218.

Tångberg, A.: «Israels tilblivelse. Fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning» i: Midtøsten Forum 9/1995, hefte 1, s.30-32

Kjennskap til følgende tekster fra Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki:
Jesaja: 1,1 - 2,9; 5; 8,16-22; 33; 51,1-15; 55,1-13; 58; 65,17-25
Jeremia: 1,1 - 2,19; 8; 31,31-40; 36. *Amos*: kap.1 - 3 og 7 - 9.
Malaki: 3,13 - 4,6

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s. 28 34; 188-198; 200-279 + avsnittene om Joh, Apg, Rom, 1.Kor, Gal, Hebr, 1. Pet, Åp.

Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender, Oslo: Credo 1992. s. 31-132.

Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988: s. 126-193.

Kysar, R., John (Augsburg Commentary on the New Testament). Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986, s. 27-34; 44-47; 172-187.

Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo Menighetsfakultetet 1988 , avsnittene til de aktuelle pensumtekster.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994.

Kjennskap til følgende tekster fra Apg, 1 Kor, Gal, Hebr, 1 Pet og Åp:

Apg 1,1 - 5,15; 8,54 - 11,30; 13,1 - 21,40; 23,1-11; 26,1-32; 28,16-31; *1. Kor* 11,17 - 13,13; 15; *Gal* 1-2; *Hebr* 4,14 - 5,10; 9,1 - 10,18; *1. Pet* 2,11 - 3,17; *Åp* 1; 5,1-14; 21-22.

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo: Universitetsforlaget 1993 (2. utg.).

Borgen, P. og Haraldsø, B.: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 309-333.

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s. 67-87, 135-284.

b) Etikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 25-45, 119-265.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV/LS)

a) Religionsvitenskap

Beaver, R.P. et al. (eds.): *The World's Religions*, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.

Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.

Kværne, P. og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*, Oslo: Ad Notam Gyldendal 1997, s.115-170.

Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?* MF's Litteraturtjeneste 1997.

Næss, A.: *Økosofi T*, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): *Økologi, økosofi*, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.

Aadnanes. P.M.: *Livssyn*, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Asheim, I. og S. D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse*. Oslo: Universitetsforlaget 1987.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

Stordalen, T. og R. Hvalvik: *Bibelen – en presentasjon*, Oslo: Menighetsfakultetet 1996, s.35-47

Ingebrand, S.: *Bibeltolkingens problematik*. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.

Schumacher, J.: "Bibelen i middelalderen" i *Bibelen i Norge*. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.

Danbolt, G.: "Bibelmotiver i moderne billedkunst", *ibid.* s. 251-282.

Sørbø, J. I.: "Frå gudsklage til paradisdraum", *ibid.* s. 333-352.

b) Exodus-motiver

Berge, K.: «Exodus» = Avsnittet om virkningshistorie i Berge, K.: «Åpenbaring, sendelse og autoritet. Tolkning av Exodus 3 i rammen av utferdsfortellingen « i: M.Kartveit (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997.

Schumacher, J.: "Eksodusmotivet i den kristne tradisjonen", MF's Litteraturtjeneste 1997

c) Kvinneskikkelser

Danbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1996, s.10-33; 111-158.

Tischler, N.M.: «Ruth» i L.Ryken/T.Longman III (eds.): A Complete Literary Guide to the Bible, Grand Rapids: Zondervan 1993, s.151-164

3. Tekstutgaver og hjelpemidler

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]
eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

(Fakultetets grunnregler, reglement for opptak til studiene, reglement for eksamener ved fakultetet med forskrifter kan fås i et eget hefte).

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdigg adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

- b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.
- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFTER OM BEGRUNNELSE OG KLAGE VED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEEKSAMENER

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i Kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltninglovens ikraftsettelse.

§ 1 BEGRUNNELSE

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene, finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2 KLAGE OVER INNHOLDET AV SENSURVEDTAK

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal denne behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret*, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3 BEHANDLINGEN I KLAGENEMNDA

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamenprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4 KLAGE OVER SAKSBEHANDLINGEN

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5 FULLMAKT TIL Å GI NÆRMERE REGLER

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3. Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

* Iflg. departementets fastsettelse av 31.10.73 skal ved MF fakultetet ha de funksjoner som i forskriftene er lagt til styret.

4. FAKULTETETS NÆRMERE REGLER OM BEGRUNNELSE, OM KLAGENS FORM OG INNHOLD M.M.

Jfr. Forskrifter om begrunnelse m.m. av 19.01.1973, § 5.

1. OM BEGRUNNELSE

Studenter som ønsker en redegjørelse for sensurvedtak må henvende seg til den av sensorene som disse har utpekt til dette formål, innen 3 uker etter åpningen av neste semester.

2. OM KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klage over innholdet av sensurvedtak så vel som klage over saksbehandlingen fremsettes skriftlig til undervisningsadministrasjonen og må være begrunnet.

3. OM FRIST FOR KLAGEN

Klage over innholdet av sensurvedtak må være innkommet innen 2 uker etter at sensuren er falt.

Klage over saksbehandlingen må være innkommet innen 1 uke etter at skriftlig sensur er falt.

4. OM KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

Klagenemnda skal ha tre medlemmer og en sammensetning som tilsvarer sensurkollegiet. Et flertall i klagenemnda skal være nye i forhold til sensurkollegiet. Klagenemnda oppnevnes av avdelingens lærermøte.

5. OM HVA SOM SKAL REGNES SOM PÅTAGELIG MISFORHOLD ETTER FORSKRIFTENES § 3

For at klagenemnda skal kunne fastsette en ny karakter, må den - der hvor det gis tallkarakter - finne at det er et misforhold mellom eksamensprestasjoner og eksamensresultat på minst 3/10 ved en eksamen som har karakterskala fra 1.0 til 4.0.

6. EVENTUELL MUNTLLIG PRØVE ETTER ENDRING AV KARAKTEREN FOR SKRIFTLIG

Dersom karakteren for skriftlig prøve endres etter omsensur, må kandidaten opp til ny muntlig prøve hvis muntlig prøve er en justering av den skriftlige karakteren.

STUDIEPLAN

Grunnfag i Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

(20 vekttall)

50003

DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAKULTET

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

2001 II

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3
1. Overordnede mål	s. 4
2. Mål og innhold	s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5
2.2 Det nye testamente	s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12
2.7 Tverrfaglige emner	s.13
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14
4. Vurdering og eksamen	s.14
Vedlegg:	
I. Litteratur til grunnfagsstudiet	s.16
1. Litteratur til G1	s.16
2. Litteratur til G2	s.20
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.24
II Utvalgte forskrifter	s.25
1. Studentenes plikter og rettigheter	s.25
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.25
3. Forskrift for klagebehandling.....	s.27

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydaskiveveien 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: semesteremne i KRL, mellomfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur. Disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr veiledning om individuelt tilpassede deltidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man ha generell studiekompetanse og være student ved Menighetsfakultetet. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoleing i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegese (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide med Bibelen som helhet, og noe med Israels historie. Bibelteologiske emner tas opp i tilknytning til tekster, mens hebraisk språk faller utenfor grunnfagspensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- oversikt over GTs bøker og verk og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- oversikt over Israels historie og kjennskap til utvalgte deler av Israels historie og metodeproblematikk knyttet til disiplinen
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til GTs kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over Bibelen som helhet
- oversikt over GTs historieverk, historiske noveller, poesi og visdomslitteratur
- kjennskap til følgende skrifter: 1. Mos til 2 Kong (med Rut); Salmene; Ordspråkene; Jona
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i 1. Mosebok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 1. Mosebok:
1 Mos 1,1 – 2,3; 2,4 – 3,24; 12,1-9; 22,1-19
- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt

Ved G2 utgjør GT 1.75 vektall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over GTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE, under G2).
- oversikt over GTs profeti og apokalyptikk
- kjennskap til Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki og til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Salmenes bok og Jesajaboken
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra 2. Mosebok, Jesaja og Salmene:
*2 Mos 2,23 – 3,22; 20,1-17; Sal 8; 23; 46; 51; 110
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13 – 53,12*
- kjennskap til metodiske problemer i forbindelse med Israels historie og til utvalgte deler av denne historien

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap og kunnskap om Bibelen som helhet.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til Bibelen som helhet og grunnlaget for å tale om denne
- kjennskap til sider ved Bibelens historie
- oversikt over NTs skriftgrupper og kjennskap til utvalgte skrifter
- evne til historisk teksttolkning og god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs kanonhistorie
- oversikt over Bibelen som helhet
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliens fremstilling
- god kunnskap om evangeliene, deres tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til utvalgte avsnitt fra Matteusevangeliet (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Matteusevangeliet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Matteusevangeliet:
Matt 3,13-17; 5,1 - 6,15; 8,23 - 9,8; 9,35 - 10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13 - 20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29

Ved G2 utgjør NT 2 vektall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over NTs teksthistorie
- kjennskap til Bibelen som en helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet (jf. 2.7: TE under G2)
- kjennskap til urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg
- kjennskap til sjangersspørsmålet knyttet til Apostlenes gjerninger, Åpenbaringen og brevlitteraturen
- kjennskap til følgende skrifter i NT: Apostlenes gjerninger, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet, Hebreerbrevet, 1. Peter og Johannes' åpenbaring og til utvalgte avsnitt fra disse skriftene (se pensumlitteraturen)
- god kunnskap om bakgrunnen for og innholdet i Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder og evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet:
Luk 10,25-42; 11,5-8; 12,13-21; 14,16-24; 15,1-32; 16,1-13.19-31; 18,1-14; Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57 Rom 1,1-17; 3,21 - 4,12; 5,1-11; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

Ved grunnfag omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa og kirkens videre ekspansjon. Studiet omfatter også norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. Det legges vekt på studiet av kirkens praksis og tros- og fromhetsliv, og hvordan dette uttrykker seg i kirkelig kunst og arkitektur. Teologihistorie faller i hovedsak utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over kristendommens historie i Europa
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- kjennskap til de største kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie
- oversikt over de viktigste uttrykk for det kristne fromhetsliv, i litteratur, musikk, kunst og arkitektur
- kjennskap til kirkens utvikling fra oldkirke til nytiden
- kjennskap til kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- oversikt over elementær historisk metode

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over fromhetslivet i Norge, slik det kommer til uttrykk i litteratur, salmer, kunst og arkitektur
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge
- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vektall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn.

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vektall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om kristologi
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og toregimentslære og god kunnskap om politisk etikk.

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme og kinesisk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livs- synsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vekttall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vekttall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon *eller*
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deleksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deleksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deleksamnene få en eller to oppgaver. Det avgjøres for hver deleksamen hvor mye de enkelte oppgaver teller i forhold til hverandre. Hvis det gis to oppgaver, må begge være bestått for å bestå henholdsvis G1- og G2-eksamen. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som en bestått besvarelse.

Studenter som går opp i begge deleksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deleksamenen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deleksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget.

Studenter med 10 vekttall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deleksamen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad. For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

L = Bok/hefte som fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste

* = Del av Kopisamling som fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.19-24, 51-64, 67-137, 385-423

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. , s.11-121.

L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, følgende sider:1-2, 4-7, 11-12, 17-19, 25-27, 31-32, 35-36, 38.

* Storøy, S.: «Litteraturen og Israels historie» i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1986, s.31-47

Kjennskap til følgende tekster fra 1 Mos - 2 Kong, Rut, Jona, Sal og Ordsp:

1 Mos - 2 Kong: 1 Mos 6-9; 17; 27; 2 Mos 1-2; 12-15; 32; 3 Mos 16; 4 Mos 14,1-35; 5 Mos 1,1-18; 6,4-9; 26,1-19; Josva 24; 1 Sam 8,1 - 10,8; 2 Sam 7,1-17; 2 Kong18,1-37; 19,35-37; 22,1-13; 24,8 -25,21;

Rut (hele boka); *Jona* (hele boka);

Salmene: 1; 2; 22; 73; 88; 104; 136; 139; 142

Ordspråkene: 1; 8; 11; 31.

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.32-45, 51-64, 176-200, 211-222, 385-423

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989/1990, *Bind I* s. 102-108, 124-179, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306. *Bind II* s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245. (Også utgitt som pocketutgave i ett bind: Kvalbein, H.: fortolkning til Matteusevangeliet, Oslo: Luther Forlag 1998, samme sidetall)

Skarsaune, O.: Kristendommens jødiske rødder I, København: Credo Forlag 1998, s.11-22, 51-56, 63-110 (Klammetekster er ikke eksamenspensum)

* Baasland, E.: Ordet fanger: Bibelen og vår tid, Oslo: Universitetsforlaget 1991, s.66-107

L. Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s. 1-2, 4-7, 11-12, 25-27, 29-32, 34-36, 38

Kjennskap til følgende tekster: Matt 1-4; 26-28

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Haraldsø, B.: Kirke og Misjon gjennom 2000 år, Oslo: Lunde forlag 1997, s.13-226; 238-248

Danbolt, G. og M. Kjerschow: Billedspor 1, Vollen: Tell Forlag 1997, s.90-99; 114-135; 145-149

Wilson-Dickson, A.: Musik i kristen tradition. Från tempel och katedraler till kyrkor och torg, Stockholm: Verbum 1996, s.24-63; 72-77; 84-100; 110-117 (Rammetekster er ikke eksamenspensum)

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 11-18; 43-54; 79-93; 113-126; 145-156; 219-256.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-66, 88-134.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar. Innføring i kristen etikk, 2.utg. Oslo: Universitetsforlaget 2001: s. 19-26, 48-126, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

- * Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Rian, D. og Eidhamar, L.G.: Jødedommen og islam, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 2.utg. 1999, kap.2.1 - 4.6 (Ekskurs, fotnoter og rammer er ikke eksamenspensum)

Jacobsen, K.A. og Thelle, N.R.: Hinduismen og buddhismen, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 1999, Del 1 kap.1 - 6 og Del 2 kap.2 - 6 og 10 (Ekskurs, fotnoter og rammer er ikke eksamenspensum)

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.

- * Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s.197-206, 245-254, 268-270, 399-410.
- * Sødal, H.K.: Barn med ulik tro, Kristiansand: HøyskoleForlaget 2000, s.81-101
- * Aagaard, J. (red.): Håndbog i verdens religioner, København: Politikens forlag 1992, s.125-128

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

- * Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.
- Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag, identitet og fortelling. Didaktikk til kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering, Oslo: Universitetsforlaget 2.utg.1999, kap.1-3; 5-11

- * Lied, S.: Jeg fant, jeg fant ... en bibeltekst. Eleven som forsker og kunstner, Oslo: IKO-forlaget 1996, s.26-40

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

- L Gravem, P.: «Livstolkning» i: Prismet 6/1996, s.235-274

Kultur- og religionsmøte

Rian, D. og Eidhamar, L.G.: Jødedommen og islam, Kristiansand S: HøyskoleForlaget 2.utg. 1999, kap. 4.7-9 (NB: Ekskurs, fotnoter og rammer er eksamenspensum)

- * Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996
- Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.25-31, 138-175, 385-470

Kartveit, M. (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. s.123-174; 183-286; 291-298; 314-327; 344-379

- * Myhre, K.: « 'Gudsbarnet klager ei...?' » Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen», i: B. Haraldsø o.a. (red.): Veiviser til Verdier. Fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen, Oslo: Verbum 1992, s.113-128.
- * Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forf.): Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkning av Det gamle testamente, Oslo: Den Norske Israelsmisjon / Nye Luther Forlag 1987, s.57-84.
- L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 17-19; 25-27; 31-32; 35-36; 38.
- * Skjeggstad, M.: «Israels historie», i: Norsk teologisk tidsskrift, 97/1996, s.204-218.
- * Tångberg, A.: «Israels tilblivelse. Fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning» i: Midtøsten Forum 9/1995, hefte 1, s.30-32

Kjennskap til følgende tekster fra Jesaja, Jeremia, Amos og Malaki:

Jesaja: 1,1 - 2,9; 5; 8,16-22; 33; 51,1-15; 55,1-13; 58; 65,17-25

Jeremia: 1,1 - 2,19; 8; 31,31-40; 36. *Amos:* kap.1 - 3 og 7 - 9.

Malaki: 3,13 - 4,6

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Hvalvik R. / Stordalen, T.: : Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.45-50, 222-299, 304-309, 342-348, 353-357, 368-382, 385-470

Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender, Oslo: Credo 1992. s. 31-132.

Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988: s. 126-193.

Kysar, R., John (Augsburg Commentary on the New Testament). Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1986, s. 27-34; 44-47; 172-187.

- L Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo Menighetsfakultetet 1988 , avsnittene til de aktuelle pensumtekster.
- L Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994, s.1-2; 4-7; 11-12; 25-27; 29-32; 34-36; 38.
- Kjennskap til følgende tekster fra Apg, 1 Kor, Gal, Hebr, 1 Pet og Åp:
Apg 1,1 - 5,15; 7,54 - 11,30; 13,1 - 21,40; 23,1-11; 26,1-32; 28,16-31; *1. Kor* 11,17 - 13,13; 15; *Gal* 1-2; *Hebr* 4,14 - 5,10; 9,1 - 10,18; *1. Pet* 2,11 - 3,17; *Åp* 1; 5,1-14; 21-22.

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

- Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo: Universitetsforlaget 1993 (2. utg.).
- Borgen, P. og Haraldsø, B.: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 309-333.

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

- Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.
- Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s. 67-87, 135-284.

b) Etikk

- Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Mæland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.
- Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar. Innføring i kristen etikk, 2.utg. Oslo: Universitetsforlaget 2001, s. 27-47, 122-266.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

- * Beaver, R.P. et al. (eds.): *The World's Religions*, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.
- Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.
- Kværne, P. og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

- Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: *Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*, Oslo: Ad Notam Gyldendal 2000, kap.9-12.
- * Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?* MF's Litteraturtjeneste 1997.
- * Næss, A.: *Økosofi T*, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): *Økologi, økosofi*, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.
- Aadnanes. P.M.: *Livssyn*, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

- Asheim, I. og S. D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse*. Oslo: Universitetsforlaget 1987, kap.1-2; 6-8; 10
- Afdal, G. m.fl.: *Tro, livstolkning og tradisjon. Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*, Oslo: Tano Aschehoug 1997, s.40-73; 116-120; 167-191; 332-351.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

- Hvalvik R. / Stordalen, T.: *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*, Oslo: Det Norske Bibelselskap 1999, s.51-64
- * Ingebrand, S.: *Bibeltolkningsproblematik*. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.
- Schumacher, J.: *"Bibelen i middelalderen"* i *Bibelen i Norge*. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.
- Danbolt, G.: *"Bibelmotiver i moderne billedkunst"*, i *Bibelen i Norge*. s. 251-282.
- Sørbø, J. I.: *"Frå gudsklage til paradisdraum"*, i *Bibelen i Norge*. s. 333-352.

b) Exodus-motiver

M.Kartveit (red.): Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 2000, 2.utg. s.175-182

- * Schumacher, J.: "Eksodusmotivet i den kristne tradisjonen", MF's Litteraturtjeneste 1997

c) Kvinneskikkelser

L Danbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1996, s.10-33; 111-158.

- * Tischler, N.M.: «Ruth» i L.Ryken/T.Longman III (eds.): A Complete Literary Guide to the Bible, Grand Rapids: Zondervan 1993, s.151-164

3. Tekstutgaver og hjelpemidler til G1 og G2

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]
eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdige adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.

- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFT FOR KLAGEBEHANDLING

(Jfr. Lov om universiteter og høyskoler §51 og §52)

§ 1 Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 2.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 2 Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Ved ny sensurering benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

STUDIEPLAN

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

1996 II
Rev.utgave

Innhold:

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, historikk og generell beskrivelse	s. 3
1. Overordnede mål	s. 4
2. Mål og innhold	s. 4
2.1. Det gamle testamente.....	s. 5.
2.2 Det nye testamente	s. 6
2.3 Kirkehistorie med konfesjonskunnskap	s. 7
2.4 Systematisk teologi med økumenikk	s. 8
2.5 Religionsvitenskap og livssynskunnskap	s.10
2.6 Religionspedagogikk med didaktikk	s.12
2.7 Tverrfaglige emner	s.13
3. Arbeidsmåter og undervisning.....	s.14
4. Vurdering og eksamen	s.15

Vedlegg:

I. Litteratur til grunnfagsstudiet	s.16
1. Litteratur til G1	s.16
2. Litteratur til G2	s.19
3. Tekstutgaver og hjelpemidler	s.22
II Utvalgte forskrifter	s.23
1. Studentenes plikter og rettigheter	s.23
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.23
3. Forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høyskoleeksamener	s.25
4. Fakultetets nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold m.m.	s.26

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydas vei 4
Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
Telefax: 22 69 18 90

Historikk

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) har tilbudt studier og eksamener i kristendomskunnskap siden 1967, da Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet. I dag tilbyr fakultetet følgende studieløp i tillegg til grunnfag: kristendomskunnskap mellomfag, kristendomskunnskap hovedfag, semesteremne i koinégresk og jødisk-hellenistisk kultur samt semesteremne i livssyn og religion. Flere av disse studiene kan gå inn som komponenter i cand. theol. eller cand. philol. grad. Fakultetet tilbyr for øvrig også studier med sikte på teologisk embetseskamen og kateketutdannelse.

Grunnfagsstudiet ved MF er revidert i forlengelsen av endringene i kristendomsfaget i norsk grunnskole (St meld 14, 1995-96). Skolefaget bærer nå navnet Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering. Det nye grunnfaget har nå fått navn som skolefaget, og nye studieplaner gjelder fra høsten 1996.

Generell beskrivelse

Organisering: Grunnfaget er organisert i to like store enheter, kalt G1 og G2 (= Grunnfag 1. og 2. del). Mellom enhetene er det en faglig progresjon som innebærer at G2 bygger på G1. I hovedsak skal studiet av G1 formidle oversikt, orientering og kunnskap. G2 legger større vekt på analyse, refleksjon, anvendelse og ferdigheter.

Grunnfaget (20 vt) er normert som ett års studium, fordelt med et halvt år på hver av de to enhetene (hver tilsvarende 10 vt). Fakultetet tilbyr også et delttidsstudium av grunnfaget over to år der all undervisning faller på én ukedag (torsdag). I tillegg gis det veiledning om individuelt tilpassede delttidsstudier.

Opptak: Søknad om opptak til grunnfagsstudiet vil normalt forutsette at man avlegger eksamen i begge de to enhetene (G1 og G2). Dersom man har studert kristendomskunnskap ved annen institusjon og avlagt eksamen tilsvarende 10 vekttall, kan man søke opptak til studium bare av G2. Dersom man avbryter studiet etter å ha avlagt eksamen bare i den første halvdel, kan man få utskrift av eksamensprotokollen.

Opptakssøknad sendes på eget skjema som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfrist for høstsemesteret er 15. april, og for vårsemesteret 10. november. Fakultetet sender såvidt mulig bekreftelse på søknadene etter hvert som de foreligger.

Eksamensoppmelding: For å gå opp til eksamen i første del av grunnfaget (G1) må man være immatrikulert. For å gå opp til eksamen i andre del av grunnfaget (G2) må man i tillegg ha avlagt eksamen i G1 eller ha tilsvarende eksamen (10 vt) fra en annen institusjon. Det er også mulig å avlegge eksamen i hele grunnfaget (G1+2) i samme semester.

1. Overordnede mål

Grunnfagsstudiet har som overordnede mål:

- å gi faglig skoleing i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendomskunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi.

2. Mål og innhold

De overordnede målene for grunnfag søkes realisert ved at studentene arbeider med disiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, systematisk teologi med økumenikk, religionsvitenskap og livssynskunnskap, religionspedagogikk med didaktikk. Studiet inkluderer også tverrfaglige emner.

Disiplin- og vektfordelingen ved grunnfag er:

<u>Disiplin</u>	<u>G1</u>	<u>G2</u>	
Det gamle testamente (GT)	1.5	1.75	vt
Det nye testamente (NT)	1.5	2	vt
Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)	1.75	1.25	vt
Systematisk teologi med økumenikk (ST)	1.5	2	vt
Religionsvitenskap og livssynskunnskap (RV/LS)	1.75	1	vt
Religionspedagogikk med didaktikk (RP)	1	1	vt
Tverrfaglige emner (TE)	1	1	vt

Kunnskapsmålene for faget formuleres i det følgende på tre forskjellige nivå med økende grad av fordypning. Nivåene angis med uttrykkene “oversikt over”, “kjennskap til” og “god kunnskap om”. Ferdighetsmål formuleres gjennom uttrykket “evne til”, mens holdningsmål angis med formuleringen “stimulere til”.

2.1. Det gamle testamente (GT)

Studiet av Det gamle testamente omfatter tradisjonelt følgende deldisipliner: språk (hebraisk og arameisk), historisk innledning til GTs bøker (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, eksegesi (tekstanalyse), Israels historie (med religionshistorie) og gammeltestamentlig bibelteologi. GT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av GTs skrifter og deres innhold.

Ved grunnfag legger GT-studiet vekt på tekstanalyse med innledningskunnskap. I tillegg skal man arbeide noe med helbibelsk tematikk og Israels historie, mens hebraisk språk faller utenfor pensum.

Studiet av Det gamle testamente ved grunnfag skal gi:

- oversikt over Israels historie og problematikken knyttet til denne
- kjennskap til bibeltekstens historie
- oversikt over GTs skrifter
- kjennskap til helbibelsk tematikk i GT
- god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- evne til historisk teksttolkning
- grunnlag for videre gammeltestamentlige studier

Ved G1 utgjør GT 1.5 vektall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over Israels historie og over faglige problemer knyttet til en slik oversikt
- kjennskap til GTs tekst- og kanonhistorie, til hovedtrekk i bibeltekstens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over GTs bøker og verk og deres hovedinnhold
- god kunnskap om bakgrunn for og innhold i Mosebøkene og Jesaja-boken
- kjennskap til elementære tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Første Mosebok:
1 Mos 1,1-2,3; 2,4-3,24; 12,1-9; 22,1-19

Ved G2 utgjør GT 1.75 vektall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til utvalgte deler av Israels historie
- kjennskap til grunnlaget for å tale om Bibelen som helhet og til utvalgt bibelsk tematikk (jf. 2.7: TE, under G2).
- god kunnskap om bakgrunn for og innhold i Salmenes bok
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i utvalgte tekster fra Andre Mosebok, Jesaja og Salmene:
2 Mos 2,23-3,22; 19,1-8; 20,1-17
Jes 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 52,13-53,12
Sal 8; 23; 46; 51; 110

2.2. Det nye testamente (NT)

Studiet av Det nye testamente omfatter tradisjonelt gresk språk, innledningsvitenskap til NTs skrifter (isagogikk) med tekst- og kanonhistorie, tidshistorie, eksegesi (tekstanalyse) og nytestamentlig bibelteologi. NT er et historisk fag som drøfter og fremstiller tilblivelsen av NTs skrifter og deres innhold, samt den tidlig-kristne historie.

Ved grunnfag omfatter studiet av NT i større eller mindre grad alle disse elementene, med unntak av gresk språk. Det legges særlig vekt på bibelkunnskap og historisk tekstarbeid.

Studiet av Det nye testamente ved grunnfag skal gi:

- oversikt over NTs skrifter og deres hovedinnhold
- kjennskap til NTs historiske bakgrunn
- kjennskap til bibeltekstens historie
- kjennskap til gammeltestamentlig tematikk i NT
- god kunnskap om utvalgte tekster, deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold
- evne til teksttolkning
- grunnlag for videre nytestamentlige studier

Ved G1 utgjør NT 1.5 vekttall (ca. 300 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til NTs tekst- og kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibeltekstens historie i Norge, og til aktuell oversettelsesproblematikk
- oversikt over NTs skrifter og deres hovedinnhold
- kjennskap til det synoptiske problem
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- god kunnskap om Jesu liv knyttet til evangeliene fremstilling
- god kunnskap om urkirkens historie og Paulus' misjonsvirksomhet slik de omtales i Apg 1-28
- kjennskap til elementære tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Lukas, med vekt på lignelser: 10,25-42; 15,1-32; 16,19-31

Ved G2 utgjør GT 2 vekttall (ca. 400 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til grunnlaget for å tale om Bibelen som en helhet og til utvalgt bibelsk tematikk (jf. 2.7: TE under G2)
- god kunnskap om bakgrunn for og innhold i Matteusevangeliet og Romerbrevet
- god kunnskap om det synoptiske problem
- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte tekster fra Matteusevangeliet, Romerbrevet og Johannesevangeliet: Matt 3,13-4,11; 5,1-6,15; 8,23-9,8; 9,35-10,15; 11,25-30; 13,1-30.36-43; 16,13-23; 19,13-20,16; 21,1-17; 25,31-46; 26,26-29
Rom 1,1-17; 3,21-4,8; 6,1-14; 8,1-39; 12,1-8; 13,1-10
Joh 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57

2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Studiet av kirkehistorie omfatter tradisjonelt allmenn kirkehistorie, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller historiske prosesser i kirkens institusjoner, dens praksis (såsom liturgi, misjon og diakoni), dens teologi og dens trosliv. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur.

Ved grunnfag omfatter studiet europeisk og norsk kirkehistorie samt konfesjonskunnskap. Det legges noe vekt på studiet av kirkens praksis og trosliv, mens teologihistorie i hovedsak faller utenfor grunnfagets pensum.

Studiet av KH ved grunnfag skal gi:

- oversikt over europeisk kirkehistorie
- kjennskap til noen viktige perioder i kristendommens og kirkens historie
- kjennskap til norsk kirkehistorie
- oversikt over viktige kristne kirke- og trossamfunn
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp
- grunnlag for videre kirkehistoriske studier

Ved G1 utgjør KH 1.75 vekttall (ca. 350 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i europeisk kirkehistorie
- kjennskap til følgende kirkehistoriske perioder og deres historisk bakgrunn: oldkirke, middelalder og reformasjon
- kjennskap til elementær historisk metode

- oversikt over kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn

Ved G2 utgjør KH 1.25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over viktige utviklingslinjer i norsk kirkehistorie
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge

- evne til å drøfte historiske forløp i denne historien

2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

(Deldisiplinene dogmatikk og etikk)

Studiet av systematisk teologi omfatter i vår tradisjon deldisiplinene dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Faget er normativt og sikter mot å framstille og drøfte helheten og sannheten i den kristne tro på en slik måte at den får relevans for mennesker i dag. Dette gir faget et særlig ansvar for å integrere erkjennelse fra de øvrige teologiske disiplinene og fra andre vitenskaper.

Ved grunnfag er studiet organisert i deldisiplinene dogmatikk og etikk, mens religionspedagogikk er en egen disiplin. Studiet av dogmatikk og etikk skal stimulere til dannelse av et teologisk helhetssyn. Dogmatikk og etikk arbeider også tverrfaglig, med tanke på å integrere stoff fra andre deler av pensum.

Studiet av *dogmatikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om innholdet i den kristne tro med hovedvekt på evangelisk-luthersk lære
- kjennskap til visse konfesjonelle forskjeller i lærespørsmål
- evne til å plassere dogmatiske problem i en økumenisk kontekst
- kjennskap til noen trossmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn
- evne til å belyse aktuelle livsspørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør dogmatikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro ut fra Luthers lille katekisme og de oldkirkelige bekjennelsene
- kjennskap til hva dogmatikk er, og til bibelsyn og bibelbruk i kristen dogmatikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til læren om den allmenne og den spesielle åpenbaringen, skapelse og frelse, og kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi, menneskesyn, kristologi og rettferdiggjørelseslære

Ved G2 utgjør dogmatikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og skal føre fram til:

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse
- god kunnskap om læren om den treenige Gud og om lov og evangelium
- god kunnskap om Den Hellige Ånd og kirken
- god kunnskap om læren om nådemidlene, rettferdiggjørelsen, omvendelsen og livet i Kristus
- god kunnskap om eskjatologien og læren om det kristne håp

Studiet av *etikk* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning
- god kunnskap om kristen etikk (grunnlagsetikk og områdeetikk)
- kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn
- kjennskap til etiske forskjeller mellom ulike konfesjoner, religioner og livssyn
- evne til å gjennomføre et etisk resonnement

Ved G1 utgjør etikk 0,75 vekttall (ca. 150 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over kristen tro og etikk ut fra Luthers lille katekisme
- kjennskap til hva etikk er og til bibelsyn og bibelbruk i kristen etikk
- kjennskap til læren om den treenige Gud, lov og evangelium og toregimentslæren som grunnlag for kristen livstolkning
- kjennskap til forholdet mellom kristen og annen etikk og til ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken
- kjennskap til institusjonsteori og god kunnskap om familieetikk og politisk etikk

Ved G2 utgjør etikk 1 vekttall (ca. 200 sider) og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til betydningen av Den augsburgske bekjennelse og toregimentslæren for kristen etikk
- kjennskap til noen ulike tradisjoner i etikken
- kjennskap til etisk metode
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

2.5. Religionsvitenskap (RV) og livssynskunnskap (LS)

Religionsvitenskap gir tradisjonelt en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og av religiøse fenomener som går igjen i forskjellige religioner. Livssynskunnskap gir bl.a. en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn, men har ikke så faste fagtradisjoner som religionsvitenskap.

Ved grunnfag vil en legge vekt på å beskrive religioner og livssyn i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i norsk sammenheng. Videre skal studiet gi forståelse av fenomenene religion og livssyn, av menneskers religiøsitet og søking etter mening. Når religionsvitenskap og livssynskunnskap plasseres innenfor et kristendomsstudium, ligger forholdene til rette for en dialog mellom ulike faglige tilnæringsmåter og for en teologisk tolkning av religioner og livssyn.

Studiet av *religionsvitenskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til noen innledende spørsmål knyttet til studiet av religion
- god kunnskap om de store verdensreligionene
- kjennskap til religionsfenomenologi
- oversikt over den religiøse situasjon i dag (jf. 2.7: TE under G1)

Ved G1 utgjør religionsvitenskap 1,25 vekttall (ca. 250 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til ulike dimensjoner ved religionene og til deres betydning for kultur og samfunn
- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til sikhisme, kinesisk og japansk religion
- kjennskap til nyreligiøsitet

Ved G2 utgjør religionsvitenskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over religionsvitenskapelig metode
- kjennskap til religionsfenomenologiske emner som høygud, hellighet, myte, rite og magi

Studiet av *livssynskunnskap* ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til innledende spørsmål knyttet til studiet av livssyn
- kjennskap til noen livssyn og deres historiske bakgrunn
- god kunnskap om utvalgte livssyn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til utvalgte moralfilosofiske emner

Ved G1 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til hva et livssyn er (jfr. 2.7: TE under G1), til forholdet mellom begrepene religion og livssyn og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme

Ved G2 utgjør livssynskunnskap 0,5 vekttall (ca. 100 sider), og studiet skal føre fram til:

- kjennskap til marxisme og nazisme
- kjennskap til feminisme og økosofi
- kjennskap til problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi

2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Religionspedagogikk med didaktikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Ved grunnfag er disiplinen delt slik at en arbeider med didaktikk i G1 og med religionspedagogikk i G2.

Studiet av RP ved grunnfag skal føre fram til:

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- kjennskap til kirkens undervisningstradisjon og grunnlagsspørsmål knyttet til kirkens undervisning i dag
- kjennskap til religionsdidaktiske modeller og begreper
- kjennskap til skolens og kirkens lære- og undervisningsplaner
- evne til å analysere pedagogiske og didaktiske spørsmål ut fra kristen tro

Ved G1 utgjør didaktikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- oversikt over grunnskolenes læreplan for kristendoms kunnskap med religions- og livssynsorientering, den videregående skoles læreplan for religion og etikk og kirkens undervisningsplaner
- kjennskap til didaktiske teorier
- kjennskap til teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kirke og skole
- god kunnskap om begrepene dialog, identitet og fortelling i didaktisk sammenheng
- god kunnskap om forholdet mellom teori og praksis
- kjennskap til didaktikk for formidling av religion og livssyn

Ved G2 utgjør religionspedagogikk 1 vekttall (ca. 200 sider), og studiet skal føre fram til:

- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdi-grunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til kristendomsundervisningens historie i skole og kirke
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling

2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Kristendoms- og teologifaget har tradisjon for at emner behandles tverrfaglig. Dette betyr at forskjellige disipliner belyser samme emne, at behandlingen skjer i bevissthet om hvordan emnet drøftes i andre disipliner, og at disiplinenes arbeid med fagstoff legger til rette for en avsluttende systematisk-teologisk integrering av alt fagstoff til det aktuelle emnet.

Grunnfagsstudiet har fire slike tverrfaglige emner samlet rundt perspektivet kristendom og religion som livstolkning. Emnene er enten sentrale i grunnfaget som helhet eller velegnet for å illustrere tverrfaglig arbeidsmåte.

Studiet av tverrfaglige emner ved grunnfag skal gi:

- kjennskap til religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om kristendommens møte med utvalgte ikke-kristne kulturer
- god kunnskap om bruken av Bibelen i utvalgte deler av kirke- og kulturhistorien
- evne til tverrfaglig refleksjon

Ved G1 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Livstolkning" (ca. 50 sider) og "Kultur- og religionsmøte" (ca. 150 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til den teoretiske bakgrunnen for å tale om religion og (religiøs) litteratur som livstolkning
- god kunnskap om urkirkens møte med hellenistisk kultur
- god kunnskap om kirkens møte med Islam med vekt på norske forhold
- kjennskap til livstolkningsdimensjonen i religionsmøtet

Ved G2 utgjør TE 1 vektall og omfatter emnene "Bibelen i kirken og kulturen" (ca. 150 sider) og enten "Exodusmotiver" eller "Kvinneskikkelser" (begge ca. 50 sider). Studiet skal føre fram til:

- kjennskap til gjenbruk av GT-tekster i GT og i NT
- god kunnskap om bruken av Bibelen blant kirkefedrene, i middelalderen og hos Luther
- kunnskap om bruken av Bibelen i kunst og kultur
- kjennskap til exodusmotiver i utvalgte bibelbøker, og i senere kristen tradisjon
eller
- kjennskap til utvalgte kvinneskikkelser i Bibelen og fromhetshistorien

3. Arbeidsmåter og undervisning

Arbeidsmåtene består i det vesentlige av fellesforelesninger, gruppeundervisning (seminargrupper), oppgaveskriving og selvstudium, men kan også omfatte temadager og ekskursjoner. Studentene oppfordres til å danne egne kollokviegrupper. Lærerne har treffetid som bl.a. også kan nyttes til faglige spørsmål.

Studiesemestrene strekker seg over 14-15 uker i høstsemesteret og noe lenger i vårsemesteret. Undervisningen finner normalt sted i semesterets første 12 uker. Tiden mellom undervisningens slutt og eksamen er satt av til selvstudier. Undervisningen foregår dels i felles forelesninger, dels i seminargrupper. Alle studenter får ved opptak reservert plass i en seminargruppe. Studenter som ikke ønsker å bruke denne plassen, må straks melde fra til studieadministrasjonen.

Forelesninger og seminargrupper i de enkelte disiplinene fordeles ut over semesteret. Omlag midt i semesteret brytes denne undervisningen opp til fordel for en tverrfaglig uke hvor det undervises i de tverrfaglige emnene (TE). Undervisningstilbudet, som for hvert semester kunngjøres i forelesningskatalogen, utgjør normalt mellom 10 og 16 timer i uken.

4. Vurdering og eksamen

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering både av undervisningen og av studentenes innsats. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved å svare på evalueringsskjema som lærerne deler ut. Lærerne vurderer innleverte oppgaver i forbindelse med seminarundervisningen.

For å avlegge eksamen, må studenten være innskrevet ved Menighetsfakultetet.

Grunnfagseksamen består av to deleksamner, den første knyttet til pensum i G1, den andre til pensum i G2. Hver av deleksamnene består i en skriftlig prøve på 8 timer.

Studentene kan ved hver av de to deleksamnene prøves i inntil tre disipliner innenfor hver av de to enhetene (G1 og G2). Hver av deloppgavene sensureres for seg. Det avgjøres for hver deleksamen hvor mye de enkelte oppgavene teller i forhold til hverandre. En av oppgavene skal telle minst 50 prosent. Alle deloppgavene må bestås for at deleksamen skal være bestått. Stryk i én disiplin (én deloppgave) medfører altså at hele deleksamen (G1 eller G2) må tas om igjen.

Studenter som går opp i begge deleksamnene (G1 og G2) samtidig, og som stryker i den første deleksamenen og står i den andre, har mulighet for å kontinuere tidlig i neste semester. Etter at begge deleksamner er bestått, utdeles det vitnemål for hele grunnfaget.

Dersom bare en av deleksamnene blir avlagt ved fakultetet, kan studenten få utskrift av eksamensprotokoll. Studenter med 10 vektall fra en annen institusjon gis bare karakter for den deleksamen som avlegges ved Menighetsfakultetet, ikke for samlet grunnfag.

Fakultetet nytter graderte karakterer fra 1,0 (best) til 4,0 (dårligst). Studenter som får dårligere karakter enn 4,0, består ikke prøven.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad.

For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg til studieplan for grunnfag:

1: Litteratur til grunnfagstudiet

2: Utvalgte forskrifter

Vedlegg 1

LITTERATUR

Grunnfag i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. Man må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

1. Litteratur til G1:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996.

(Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Bjørndalen, A.J. m.fl.: Første Mosebok. En kommentar, Oslo: Land og kirke 1973/1981, s. 11-48, 59-111, 145-153 og 201-210.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994 (sammen med NT.)

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996.

(Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Noack, B.: Det nye testamente og de første kristne årtier, København: G.E.C. Gads forlag 1985, s. 42-78 og 183-220.

Hvalvik, R.: Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger, Oslo: Luther forlag og Credo forlag 1986, s. 13-132.

Kvalbein, H.: Godt budskap for fattige. Tekster fra Lukas-evangeliet, Oslo: Lunde forlag 1981, s. 57-69, 86-97 og 103-108.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo: Menighetsfakultetet 1994 (sammen med GT.)

Til 2.3. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap (KH)

Astås, R.: Kirke i vekst og virke. Allmenn og norsk kirkehistorie, Oslo: ad Notam Gyldendal 1994 s. 28-223.

Kristendommen i Europa, bind 1-5, følgende utdrag (utdraget foreligger samlet i kopi):

Skarsaune, O.: Fra Jerusalem til Rom og Bysants, Oslo: Tano 1987, s. 114-154.

Schumacher, J.: Kirken i middelaldersamfunnet, Oslo: Tano 1987, s. 84-117.

Haraldsø, B.: Fra reform til reformasjon, Oslo: Tano 1988, s. 75-106.

Oftestad, B.T.: Lære – tro – fornuft, Oslo: Tano 1988, s. 17-31, 86-92, 115-124.

Holter, Å.: Tro og vantro gjennom det 19. og 20. århundre, Oslo: Tano 1987, s. 38-67.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 11-34.

Borgen, P. og B. Haraldsø: Kristne kirker og trossamfunn, Trondheim: Tapir 1993, s. 43-46, 48-53, 71-75, 79-91, 113-126, 148-156, 159-168, 195-205, 231-238, 245-256.

Til 2.4. Systematisk teologi med økumenikk (ST)

a) Dogmatikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo:

Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde

forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 37-71.

Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.15-201.

b) Etikk

De oldkirkelige trosbekjennelsene, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo:

Lunde forlag 1972 eller senere, s. 17-31 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 15-21.

Luthers lille katekisme, i A. Brunvoll: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde

forlag 1972 eller senere, s. 98-148 *eller* i J.O. Mæland (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 277-295.

Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s. 75-90.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 17-24, 47-118, 163-186, 267-288.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV / LS)

a) Religionsvitenskap

Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human Beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 170-342, 399-410.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 131-177.

b) Livssynskunnskap

Engen, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset: Oplandske Bokforlag 1989, s. 77-95, 129-144.

Smith, A: "Hva er et livssyn?", i Kirke og Kultur 1985, s. 412-421.

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 9-19, 19-47, 48-83, 84-108.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Mogstad, S.D.: Fag og fortelling, Universitetsforlaget, Oslo 1990, s.54-160

KUF: Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynsorientering (Grunnskolenes fagplan), 1996, s.1-23

Identitet og dialog. NOU 1995:9, s.10-53 og 65-79

Mogstad, S.D.: «Fortelling, identitet og erfaring», i Prismet 1/1996, s.16-21

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

Livstolkning

Gravem, P.: Livstolkning, Menighetsfakultetet 1996

Kultur- og religionsmøte

Sandnes, K.O.: De første kristnes møte med hellenistisk kultur, Menighetsfakultetet 1996

Opsal, J. og Bakke, A. (red.): Mellomkors og halvmåne, Credo 1994, s.9-63, 95-133, 151-181

2. Litteratur til G2:

Til 2.1. Det gamle testamente (GT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996.

(Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Michelsen, L.: Rop til Herren. Et utvalg gammeltestamentlige salmer, Bergen: NLA-forlaget

1984/1991, s. 33-75, 110-115, 142-174, 185-189, 200-209. (Merk: Alle avsnitt merket "tekst" er *ikke* pensum på grunnfag.)

Kartveit, M. (red.): Eksegese av gammeltestamentlige tekster i grunnfagspensum

(arbeidstittel). Boken utkommer på Samlaget 1997. (Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo:

Menighetsfakultetet 1994 (sammen med NT).

Til 2.2. Det nye testamente (NT)

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet 1996.

(Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, Bind I og II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989-1990.

Bind I s. 5-59, 102-115, 124-179, 201-211, 226-236, 252-263, 264-273 og 299-306.

Bind II s. 11-24, 26-29, 63-75, 115-127, 135-144, 223-230 og 241-245.

Kvalbein, H.: Hovedtanker i Johannesevangeliet, Oslo: Lunde forlag, 1977, s.13-23, 26-33 og 76-86.

Hvalvik, R.: Romerbrevet. En kommentar, Oslo: Menighetsfakultetet 1988.

Morland, K.A. og T. Stordalen: Verktøykasse for eksegetisk arbeid med bibeltekster, Oslo:

Menighetsfakultetet 1994 (sammen med GT).

Til 2.3. Kirkehistorie (KH)

Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: Norsk kirkehistorie, Oslo:

Universitetsforlaget 1993 (2. utg.)

Til 2.4. Systematisk teologi (ST)

a) Dogmatikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Møland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Henriksen, J. O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.186-284.

b) Etikk

Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28), i Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s. 32-60 og s. 86-96 *eller i* Møland, J.O. (red): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s. 23-39 og s. 53-58.

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar, Oslo: Universitetsforlaget 1994, s. 25-45, 119-161, 189-265.

Til 2.5. Religionsvitenskap og Livssynskunnskap (RV/LS)

a) Religionsvitenskap

Beaver, R.P. et al. (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Oxford: Lion Publishing 1994, s. 10-28.

Eliade, M.: Det hellige og det profane, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag 1994, s. 59-127.

Kværne, P. og D. Rian: Religionshistorie og religionsundervisning, Trondheim: Tapir 1983, s. 9-29.

b) Livssynskunnskap

Henriksen, J.-O. og A.J. Vetlesen: Nærhet og distanse (foreløpig tittel; boken utgis 1997) (Sideangivelser for utvalg ca. 50 sider følger når boken foreligger.)

Hauge, A.: Feminisme. (Vil foreligge våren 1997.)

forts.

Næss, A: Økosofi T, i Hofseth, P. og A. Vinje (red.): Økologi, økosofi, Oslo : Gyldendal Norsk Forlag, s. 150-163.

Aadnanes. P.M.: Livssyn, Oslo: Tano 1992, s. 109-130.

Til 2.6. Religionspedagogikk med didaktikk (RP)

Asheim, I. og S. D. Mogstad: Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning, oppdragelse. Oslo: Universitetsforlaget 1987.

Til 2.7. Tverrfaglige emner (TE)

a) Bibelen i kirken og kulturen

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Bibelen – en presentasjon, Oslo: Menighetsfakultetet 1996.

(Sideangivelser følger når boken foreligger.)

Ingebrand, S.: Bibeltolkingens problematik. Stockholm 1965, s. 76-114; 132-168.

Schumacher, J.: "Bibelen i middelalderen" i Bibelen i Norge. Oslo: Det norske Bibelselskap, 1991, s. 21-51.

Darbolt, G.: "Bibelmotiver i moderne billedkunst", ibid. s. 251-282.

Sørbø, J. I.: "Frå gudsklage til paradisdraum", ibid. s. 333-352.

b) Exodus-motiver

Berge, K.: «Exodus» i M.Kartveit (red.): Eksegese av gammeltestamentlige tekster i grunnfagspensum (arbeidstittel). Boken utkommer på Samlaget i 1997.

Schumacher, J.: "Exodusmotivet i kristen tradisjon" (vil foreligge våren 1997)

c) Kvinneskikkelser

Darbolt, G. og J. Jervell: Jomfru Maria. Fra jødepике til himmeldronning. Oslo: Gyldendal

Saxegaard, K.M.: «Rut - Det gamle Testamentes Maria» (vil foreligge våren 1997)

3. Tekstutgaver og hjelpemidler

3.1. Kildetekster

Eksamensbibel:

Bibelen. Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Videre trenger man en synopse:

G. Johnstad m.fl. (utarb.), Evangeliesynopse, Oslo: Bibelselskapet 1993

I løpet av studiet vil det også være nyttig å bruke andre norske bibler, som:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]

eller

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Det kan også være aktuelt med kjennskap til GTs apokryfer:

Det gamle testamentes apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. (Trykkes i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993)

3.2. Referanseverk

Ordbøker

Til NO 78/85: G. Johnstad (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1986 (bokmål), og O.

Grip (utarb.): Ord i Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1992 (nynorsk).

Til NO 30: Bibel-ordbok utarbeidet av K.G., Oslo: Arne Gimnes 1934 (bokmål)

Til NT av NN 38: E. Lehmann: Ordbok for det Nye testamentet, Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1955 (nynorsk).

Til NB 88: A. Kvalbein (utarb.): Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift, Oslo: Norsk Bibel 1992 (bokmål)

Konkordans til NT

vil særlig være interessant for den som planlegger videre studier: O. Grip (utarb.):

Konkordans til Det nye testamente, Oslo: Bibelselskapet 1986

Utvalgte forskrifter

(Fakultetets grunnregler, reglement for opptak til studiene, reglement for eksamener ved fakultetet med forskrifter kan fås i et eget hefte).

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdige adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

- b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.
- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studievegleder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.

c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFTER OM BEGRUNNELSE OG KLAGE VED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEEKSAMENER

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i Kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltninglovens ikraftsettelse.

§ 1 BEGRUNNELSE

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene, finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2 KLAGE OVER INNHOLDET AV SENSURVEDTAK

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal denne behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret*, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3 BEHANDLINGEN I KLAGENEMNDA

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamenprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4 KLAGE OVER SAKSBEHANDLINGEN

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5 FULLMAKT TIL Å GI NÆRMERE REGLER

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3. Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

* Iflg. departementets fastsettelse av 31.10.73 skal ved MF fakultetet ha de funksjoner som i forskriftene er lagt til styret.

4. FAKULTETETS NÆRMERE REGLER OM BEGRUNNELSE, OM KLAGENS FORM OG INNHOLD M.M.

Jfr. Forskrifter om begrunnelse m.m. av 19.01.1973, § 5.

1. OM BEGRUNNELSE

Studenter som ønsker en redegjørelse for sensurvedtak må henvende seg til den av sensorene som disse har utpekt til dette formål, innen 3 uker etter åpningen av neste semester.

2. OM KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klage over innholdet av sensurvedtak så vel som klage over saksbehandlingen fremsettes skriftlig til undervisningsadministrasjonen og må være begrunnet.

3. OM FRIST FOR KLAGEN

Klage over innholdet av sensurvedtak må være innkommet innen 2 uker etter at sensuren er falt.

Klage over saksbehandlingen må være innkommet innen 1 uke etter at skriftlig sensur er falt.

4. OM KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

Klagenemnda skal ha tre medlemmer og en sammensetning som tilsvarer sensurkollegiet. Et flertall i klagenemnda skal være nye i forhold til sensurkollegiet. Klagenemnda oppnevnes av avdelingens lærermøte.

5. OM HVA SOM SKAL REGNES SOM PÅTAGELIG MISFORHOLD ETTER FORSKRIFTENES § 3

For at klagenemnda skal kunne fastsette en ny karakter, må den - der hvor det gis tallkarakter - finne at det er et misforhold mellom eksamensprestasjoner og eksamensresultat på minst 3/10 ved en eksamen som har karakterskala fra 1.0 til 4.0.

6. EVENTUELL MUNTLLIG PRØVE ETTER ENDRING AV KARAKTEREN FOR SKRIFTLIG

Dersom karakteren for skriftlig prøve endres etter omsensur, må kandidaten opp til ny muntlig prøve hvis muntlig prøve er en justering av den skriftlige karakteren.
